

# Rzeźba „Portret Zofii Potockiej” Walerego Gadomskiego



- Autor Walery Gadomski (1833—1911)
- Czas powstania ok. 1875—1877
- Wymiary wysokość: 49 cm
- Numer inwentarzowy MNK II-rz-78
- Muzeum [Muzeum Narodowe w Krakowie](#)
- Oddział Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach
- Dostępność Sala Chełmońskiego
- Tematy [wyrzeźbione](#), [znane postaci](#)
- Technika [kucie](#), [rzeźbienie](#)
- Materiał [marmur biały](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Narodowe w Krakowie
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [rzeźba](#), [portret](#), [popiersie](#), [3D plus](#), [domena publiczna](#)

W latach 1850—1858 Walery Gadomski studiował w Szkole Rysunku i Malarstwa w Krakowie pod kierunkiem Wojciecha Stattlera (rysunek i malarstwo) oraz Henryka Kossowskiego (rzeźba). Równolegle kształcił się u Franza Bauera w Akademii Sztuk Pięknych w Wiedniu (1856—1858). Walczył w powstaniu styczniowym. W latach 1876—1889 wykładał rzeźbę w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie. Wsławił się popiersiami wybitnych współczesnych mu osobistości, m.in. Jana Matejki czy Józefa Szujskiego, a także postaci historycznych (Wita Stwosza, Jana Długosza). Tym razem przedstawił postać nie mniej zasłużoną dla społeczności Krakowa i Krzeszowic — Zofię Potocką.

Zofia z Branickich Potocka (1790—1879) — żona Artura Potockiego, córka Franciszka Ksawerego i Aleksandry, siostra generała Władysława Grzegorza Branickiego, matka Adama Potockiego — kolekcjonowała malarstwo włoskie, była działaczką Arcybractwa Miłosierdzia i Towarzystwa Dobroczynności. Założyła szpital i schronisko dla biednych w Krzeszowicach i nazwała go imieniem męża. Patronowała akcji niesienia pomocy rannym w powstaniu styczniowym. Była inicjatorką przebudowy kaplicy św. Leonarda na Wawelu oraz założycielką Biura Ratunkowego dla niesienia pomocy pogorzelnikom. Utrzymywała przytułki dla sierot i starców, fundowała stypendia na naukę w gimnazjach.

Pełnoplastyczne popiersie w ujęciu *en face* przedstawia arystokratkę jako starszą kobietę. Wizerunek jest realistyczny: pomarszczona twarz, zapadnięte policzki, orli nos, na głowie — czepek z koronkami, zawiązany w kokardę pod brodą. Portret werystyczny, oddający fizjonomię modela bez upiększeń, jest znany od czasów starożytnego Rzymu i był praktykowany na użytek osób prywatnych. Wywodzi się ze starożytnego obyczaju zdejmowania z twarzy zmarłego woskowej maski pośmiertnej.

Opracowanie: Anna Budzałek (Muzeum Narodowe w Krakowie), © wszystkie prawa zastrzeżone